

# กำลังผลิตพืชอาหารในพื้นที่ป่าชุมชนโนนใหญ่

กิ่งอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

## บทคัดย่อ

การศึกษากำลังผลิตพืชอาหารในพื้นที่ป่าชุมชนโนนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณการเก็บหาพืชอาหารป่าในพื้นที่ป่าชุมชนโนนใหญ่ในแต่ละปี โดยคาดว่าผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านป่าชุมชนต่อไปในอนาคต วิธีการศึกษาได้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเอกสารที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายซึ่งเป็นหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านเป้าหมายแผนใหม่ ปี 2548 จำนวน 12 หมู่บ้าน ในตำบลอิเซ ได้แก่ บ้านหนองฮู หมู่ที่ 3 , บ้านแป๊ะ หมู่ที่ 4 , บ้านอิเซ หมู่ที่ 5 , บ้านหนองหนัก หมู่ที่ 6 , บ้านอิเซใต้ หมู่ที่ 7 , บ้านน้อยคงเมือง หมู่ที่ 9 , บ้านโนน หมู่ที่ 12 และในตำบลเสียว ได้แก่ บ้านเสียว หมู่ที่ 1 , บ้านเสียว หมู่ที่ 2 , บ้านหนองโน หมู่ที่ 3 , บ้านหนองมนิรมย์ หมู่ที่ 15 และบ้านหนองขุนศรี หมู่ที่ 16 กิ่งอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ทำการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน คณะกรรมการป่าชุมชน หมอยาพื้นบ้าน ผู้รู้ และผู้ที่พึงพิงป่า หมู่บ้านละ 7-10 คน ในลักษณะการประชุมกลุ่ม สัมภาษณ์ไปเป็นรายข้อ ตามแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติอัตราส่วนร้อยละ และกราฟ

จากการศึกษาพบว่า ป่าชุมชนโนนใหญ่ เป็นป่าชุมชนแบบดั้งเดิม คนในชุมชนดูแลรักษาป่าเอาไว้เพื่อประโยชน์ในด้านเป็นแหล่งอาหาร แหล่งสมุนไพร มีลักษณะพืชพรรณของป่าเบญจพรรณ พันธุ์ไม้เรือนยอดชั้นบน ที่สำรวจพบ ได้แก่ เกล็ง, ประดู่, แดง, พันซาด, มะค่าแต้ และ อด่าง เป็นต้น พันธุ์ไม้เรือนยอดชั้นล่าง ที่สำรวจพบ ได้แก่ ลำบิดคง, ตัวเกลี้ยง, ลำดวน, มะหวด และ มะหม้อ เป็นต้น พันธุ์ไม้พื้นล่าง ที่สำรวจพบ ได้แก่ นมน้อย, ผีผวน, สมัด, เหมือดแอ, หนวดแมว , บูก , วานหวานอน (ตูปหมูป) , เครือหมาน้อย, กลอย เป็นต้น

จากการศึกษากำลังผลิตพืชอาหารในป่าชุมชนโนนใหญ่ พบชนิดพืชอาหารป่าจำนวนมากที่นำมาใช้ประโยชน์ ทั้งใช้ประโยชน์ครัวเรือนและจำหน่าย คิดเป็นมูลค่าประมาณ 3.91 ล้านบาท โดยได้แบ่งเป็นประเภทต่างๆ คือ เห็ด 18 ชนิด, ผักป่า 19 ชนิด, ผลไม้ป่า 23 ชนิด, พืชกินหัว 6 ชนิด, พืชลำต้นใต้ดิน 4 ชนิด, สมุนไพร 81 ชนิด, แมลงกินได้ 7 ชนิด, สัตว์ขนาดเล็ก 3 ชนิด และเถาวัลย์ ปริมาณการเก็บหามากที่สุด คือ เห็ด 27,179 ก.ก./ปี รองลงมา คือ เถาวัลย์ 19,200 ก.ก./ปี ส่วนมูลค่าที่ประเมินได้มากที่สุด คือ เห็ด 2,715,250 บาท/ปี รองลงมา คือ เถาวัลย์ 345,600 บาท/ปี

แสดงให้เห็นว่าป่าชุมชนโนนใหญ่ เป็นป่าที่มีกำลังผลิตพืชอาหารจากป่าชุมชนมาก มีการใช้ประโยชน์อย่างเข้มข้น หากไม่มีการจัดการที่ดี จะทำให้สภาพป่าเสื่อมโทรมลงในอนาคต รัฐควรเข้าไปส่งเสริมให้มีการปลูกต้นไม้เพื่อฟื้นฟูสภาพป่า เช่น ปลูกไม้ที่เป็นพืชอาหาร พืชสมุนไพร และไม้ใช้สอย เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้กับป่า ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในการเข้าไปใช้ประโยชน์จากป่า เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างยั่งยืนต่อไป